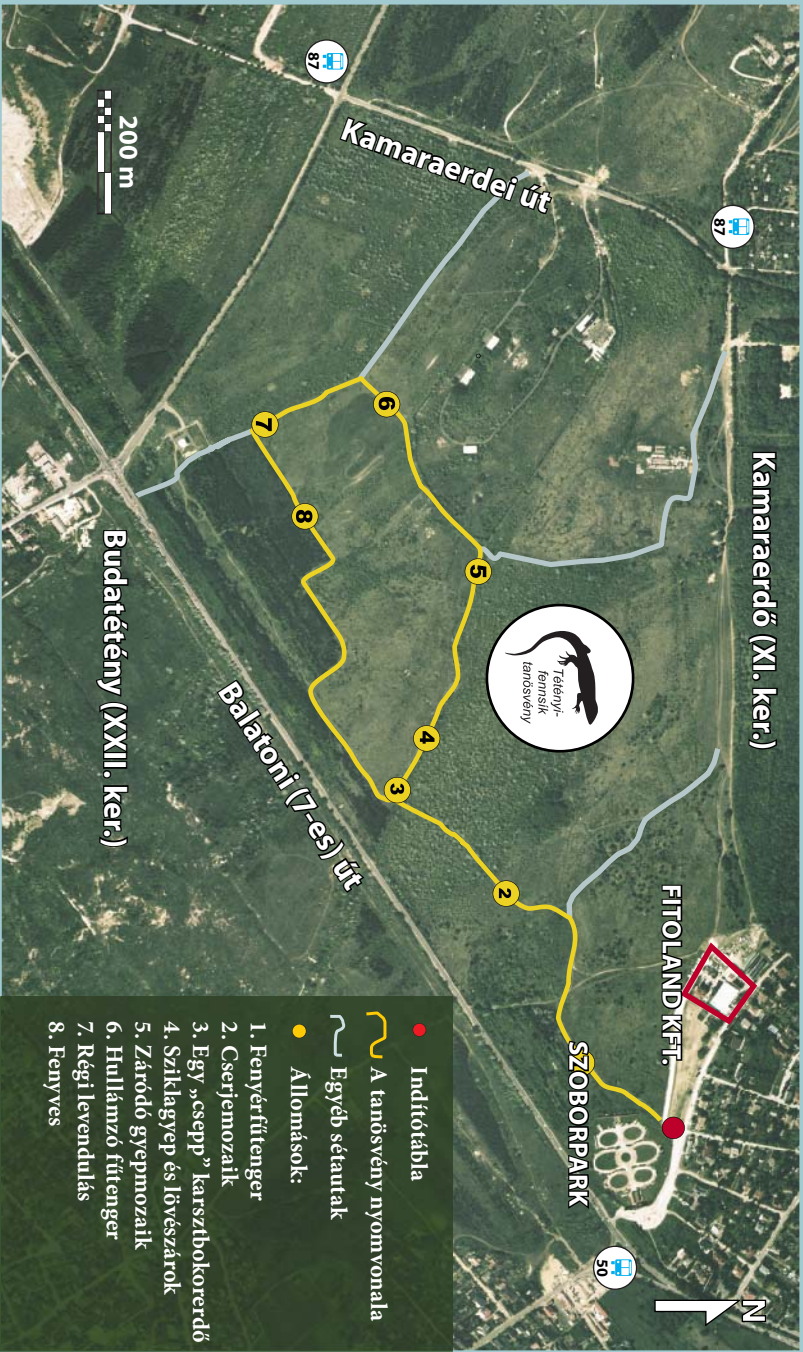

Tétényi-fennsík tanösvény

A Tétényi-fennsík tanösvény térképábrázlata

Kedves Látogató!

Köszöntjük a Tétényi-fennsík területén található tanösvényen. Egy kis kirándulásra, terepjárásra hívjuk meg az iskolák tanulóit, tanárait, a turistákat, a családokat és a természetbarátokat tanösvényünkre, amelyet a Tétényi-fennsík központi, helyi védettség alatt álló területén alakítottunk ki.

A tanösvény végigjárása során nemcsak az iskolai tanulmányaink során tanult, talán már egy kicsit megkopott földrajzi, biológiai ismereteinkhez kapunk valós példákat, bizonyítékokat, hanem új ismeretekkel is gazdagodhatunk saját megfigyeléseink alapján. Ismerjük meg együtt a természet!

A tanösvény bejárása

A terepen a fekete gyíkkal megjelölt tanösvény mentén 8 állomást és 10 ismertető táblát helyeztünk el. Ezekkel kívánjuk a terület élettelen és élő természeti értékeit, az élővilág változása során lejátszódó folyamatokat és az emberi hatásokat bemutatni.

A sétához való felkészüléshez, a terepbejáráson résztvevő korosztály számára átadandó ismeret tervezéséhez kívánunk ezzel a füzettel segítséget nyújtani és nem utolsósorban a bejárás során útvonalvezetőnek, kalauznak, segítőtársnak javasoljuk.

A 3 km hosszú útvonal bejárása kényelmes tempóban körülbelül 1,5-2 óra. A fennsík élővilága sérülékeny, ezért kérünk téged, hogy a területen ne hagyj semmit, és ne vigyél magaddal mást, csak az élményeidet!

A tanösvény megközelítése

BKV: 50-es autóbusszal a Balatoni úti végállomásáig, onnan gyalog.

87-es autóbusszal a Kosztolányi Dezső térről

a kamara-erdei megállóig, onnan gyalog

a Kamaraerdő mentén a víztorony irányába.

Volán busszal: a Szoborparkig.

Autóval: A 7-es (Balatoni) úton a Szoborparkig.

1. állomás: Fenyérfűtenger

A Szoborpark mögül elindulva utunk a védett terület *pufferzónáján* vezet keresztül. A *pufferzónát*, vagy más néven *védőzónát* a védett területek peremén jelölik ki, feladata a károsító hatások tompítása, megállítása a védett részek körül. Növény és állatvilága hasonló, vagy gyakran megegyezik a védett területével. Itt a védőzónát a *sziklagyep-lejtősztyeprét* mozaikja jellemzi, néhol **egybibés galagonya** bokrokkal, kisebb **virágos kőris** alkotta facsoportokkal tarkítva. A gyeptözegek jellemző állományalkotói: az **élesmosófű**, a **lappangó sás**, a **magyar rozsnok**, a **pusztai csenkesz** és a **kunkor-gó árvalányhaj**. Virágai tavasszal: a **magas gubóvirág**, a **fehéres csüdfű**, a **koloncos legyezőfű**, a **selymes boglárka**. Nyáron: a **budai imola**, az **árlevelű len**, a **kardos peremisz**, a **sárga hagyma**, az **ágas homokliliom**. Ősz elején: a **pézsmahagyma** és az **aranyfűt**. Védett növényritkasága a **homoki kikerics**.

A száraz gyeptben, zavart helyeken gyakran összefüggő állományokat képez a **fenyérfű**. A leromlási (*degradációs*) folyamatok többnyire emberi hatások „eredményeként” indulnak meg. Ezek jellemző „tünetei” a *gyomfajok* megjelenése (pl. az utak mentén a **parlagfű**), a gyepek fajokban való elszegényedése, néhány *zavarástűrő* növényfaj (ilyen a **fenyérfű** is) eluralkodása. Összefoglalva: a szín-pompás gyept „eljellegtelenedése”.

A gyeptet figyelve gyakran találkozhatunk a **zebracsiga** csíkos házával. Sokszor látható a gyept fölött vadászva („szítálva”, azaz szinte lebegve), vagy a virágos kőris fákon üldögélve a **vörös vércse**.

Egy elágazásban balra fordulva gyeptes-cserjés mozaikban pillantjuk meg következő állomásunkat.

◀ Fenyérfű (*Botriochloa ischaemum*)

2. állomás: Cserjemozaik

Utunk folytatásában spontán, természetes módon *cserjésedő gyepeket* találunk. Itt nyomon követhető a természetes *szukcesszió*, azaz a növénytársulások fokozatos időbeni átalakulása. A zárt gyepeben a cserjék megjelenése az első mozzanat az erdő kialakulása felé. A cserjék kezdetben *mozaikot* alkotnak a gyepfoltokkal, később záródnak. A gyepek fajösszetétele lassan megváltozik: *cserjés* és *erdő aljnövényzetet* alkotó fajok jelennek meg. A terület leggyakoribb cserjéje az **egybibés galagonya**. A galagonyabokrok mellett jellemzők még: a **sóskaborbolya**, az **ostorménfa** és a különböző **vadrózsa** fajok. Az *erdőssztyepek* szép pillangósvirágú cserjéje a **pukkanó dudafürt**. A **fagyal** már a *tölgyesek* jellemző növénye.

A *spontán erdősülés* folyamatában kialakult cserjések új lehetőséget teremtenek a bokorerdők fajainak elterjedésére. Természetvédelmi

Felül:
Egybibés galagonya
(*Crataegus monogyna*)

Alul:
Ostorménfa
(*Viburnum lantana*)

szempontból így az alacsony természetes-
ségű (jellegtelen, gyomos) gyeptokban
a *cserjésedés* többnyire kívánatos, mert
növeli a fajgazdagságot. A természetes
gyepekben azonban korlátozott mértékű
cserjeirtásra is sor kerülhet, a sztyepfajok-
ban gazdag tisztásokat ugyanis minden-
képp meg kell tartani!

**Pukkanó
dudafürt**
(*Colutea
arborescens*)

*Egy sűrű cserjésen keresztül-
haladva egy kis emelkedőt
megmászva jutunk el a védett
terület központi részén
található, természetvédelmi
szempontból legértékesebb
sziklagyep-sztyeprét széléhez.*

Sóskaborbolya (*Berberis vulgaris*)

3. állomás: Egy „csepp” karsztbokorerdő

A Tétényi-fennsík egykori élővilágát az erdei életközösségek, *mészkedvelő tölgyes*, *karsztbokorerdő* együttes jellemezték. A plató sekély, sziklás talaján a *karsztbokorerdő* foltok váltakoztak a *sztyeprét* és a *sziklagyep* foltjaival. Az emberi tájhasználat, a XIX-XX. századra jellemző rét-legelőgazdálkodás a fás növényzet csaknem teljes eltűnéséhez vezetett.

Az elmúlt száz évben először a legeltetés, majd a katonai gyakorló-térként való használat is megszűnt. A plató élővilágát alakító erők között ismét döntő lett a természetes környezet. A gyepekben, ahol a talajmélység engedte, megjelentek a cserjék, majd a *szukcesszió* zsákutcájaként nagy területeken szúrós cserjékből úgynevezett *töviskések* alakultak ki. Másutt a cserjék ölelésébe meg tudtak telepedni a fák, elsősorban a **virágos kőris** példányai.

A karsztbokorerdő folt kialakulásának folyamata

Ezek fölül nőttek a cserjéknek, körkörös-kijebben szorították azokat.

Kialakultak a sátor alakú állományfoltok, ahol az egy-két fából álló mag körül sűrű, cserjék alkotta gyűrűt figyelhetünk meg. A fák megtelepedésének lehetősége azonban nemcsak a természetes fajajoknak kedvezett, hanem az *idegenhonos* „gyomfáknak”, mint például a távol-keleti eredetű **bálványfának** is.

Az itt látható cseppnyi karsztbokorerdő folt közepén egy **virágos kőris** áll, körülötte, alatta megtalálhatók az

◀ **Virágos kőris** (*Fraxinus ornus*)

egybibés galagonya, a **fagyal**, a **sóskaborbolya** és a **vadrózsa** bokrai, és sajnos a természetes fajok mellett itt van a **bálványfa** is.

A cserjék és fák alkotta foltok megjelenése nemcsak a növényzet átalakulásához vezetett, hanem az állatvilágot is megváltoztatta. Megjelentek a cserje és lombkoronaszintben fészkelő madarak, a fával, falevéllel táplálkozó rovarok.

Tövisszúró gébics
(*Lanius collurio*)

Az ösvény tovább egy lövészárkokrendszer mentén folytatódik, útközben érdemes megfigyelni a kányabangita, és a sóskaborbolya bokrait,

a gyepfoltok mozaikjában az ágas homokliliom tömegét, a borzas vértő szálás, szőrös levelekből álló tőlevélrózsáit, a magyar kutyatejet. A gyepet nézve ráakadhatunk a szongáriai cselőpók (hazánk legnagyobb méretű, védett pókja) lakócsöveinek sokszor tízforintos nagyságú bejárataira.

Észak felé nézve zárt, egybibés galagonyából álló cserjést látunk – „vakvágányra futott” szukcesszió –, amelyben terjed az idegenhonos keskenylevelű ezüstfa.

4. állomás: Sziklagyep és lövészárók

A Tétényi-fennsík sziklagyepjei közül csak igen kevés az, amely eredetinek mondható. A többség másodlagos, azaz az emberi tevékenység során felszínre került sziklafelületen, vagy alapkőzet törmeléken kialakult állomány.

A platón a katonai tevékenység számos olyan területet eredményezett, ahol talajréteg teljesen eltűnt és sziklafelület vagy kőzettörmelék került a felszínre. Ilyenek a több helyen is látható lövészárkok, lövészteknők.

Az itt látható lövészárkok története az 1920-as évekig vezethető vissza. A legrégebbi árkokban még a „budaörsi csata” néven ismerté vált ütközet katonái lapultak, amikor 1921 őszén IV. Károly megpróbálta a magyar királyi cím visszaszerzését.

Az árokrendszert azóta használták a II. világháborúban és utána is, egészen a nyolcvanas évekig katonai kiképzések alkalmával.

Ezek a területek az emberi tevékenység befejezése után indult újra a természetes szukcesszió.

A *nyílt sziklagyep*ek a növényzet záródásához, végső soron, a hazai klímán a lombhullató erdő kialakulásához vezető *szukcesszió* egy korai állomását jelentik. A növényzet a kőzettörmelék, vagy szikla felületét csak részben takarja. A növények között jellemzőek a telepes szerveződésű növények, a **mohák** és a **zuzmók**. Ez utóbbi csoport képviselői egy **fonalas gomba** (tömlősgomba) és egy **kékbaktérium** vagy **zöldalga** kölcsönösen előnyös együttélésének, *szimbiózisának* az eredményei: két élőlény által együttesen kialakított telepes szerveződésű önálló megjelenési formák.

A hajtásos, azon belül is a virágos növényeket csomókban megjelenő pázsitfűvek, pl. **deres csenkesz**, **csinos árvalányhaj**, sások, pl. **fényes sás**, **lappangósás**, kisebb „párnákat” képező lágyszárú növények,

◀ **Heverő naprózsa**
(*Fumana procumbens*)

pl. **magas gubóvirág**, **csabaíre**, **hegyi gamandor**, **homoki pimpó**, alacsonynövésű, szétterülő hajtásrendszerű törpecserjék (ráccserjék) pl. **naprózsa**, valamint vízraktározásra berendezkedett pozsgások, pl. **borsos varjúháj** képviselik.

Magas gubóvirág
(*Globularia punctata*)

Rézsikló
(*Coronella austriaca*)

Bikapók
(*Eresus cinnabarinus*)

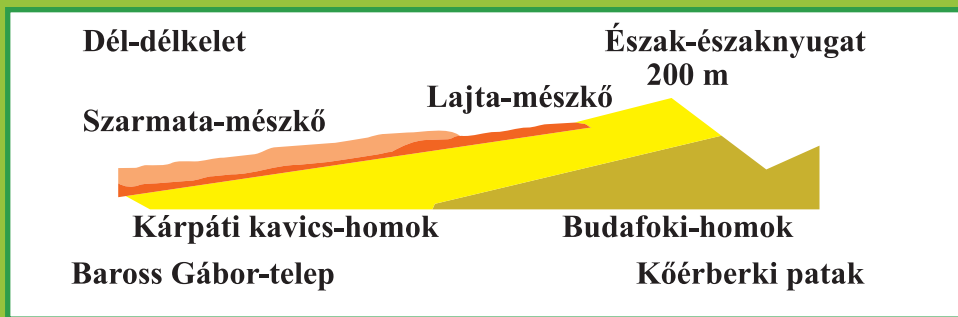
Az ilyen nyílt helyeken sokszor sűtkérezik a **pannon gyík**, amely meneküléskor apró lábait nem használja, azokat teste mellé szorítva kígyóként siklik el. Szintén az ilyen helyeken leshető meg a **rézsikló**, amely nem összetévesztendő a viperákkal.

A kövek között vadászik egyik legszebb védett pókfajunk a **bikapók**. A nőstény bársonyfekete, míg a hím potroha piros, rajta négy fekete folt van. Az állatok lába fekete, az ízeknél fehér mandzsettát visel, a hímeknél a hátsó lábak töve szintén piros.

A növények alkotta foltok között kibukkanó sziklafelületek, törmelékdarabok az alapkőzetről adnak információt. A felszínre került üledékes kőzet a Pannon-tengerben élő meszes vázú állatok, csigák, kagylók nyomait őrzik. A fennsík fő tömbjét alkotó, középső *miocénben* kialakult, 11-13 millió éves *szarmata mészkő* mellett az északi peremen, a felszínen megtalálható a néhány millió évvel idősebb *lajtamészkő* és az alsó miocénben, közel 17 millió évvel ezelőtt, képződött kárpáti kavics és homok is.

Mészkő fésűs kagylóval (Pecten)

Schafarzik, Vendl (1929) és Csontos (2001) nyomán

A fennsíkot alkotó mészkőtípusok karsztos formákban szegények, mállásukkal, darabolódásukkal sokban hasonlítanak a dolomithoz. Ezért az itt kialakult gyepekben az északi szomszédságban elhelyezkedő budaörsi dolomit kopárokhoz azonos növényfajok is megtalálhatók.

*Utunk továbbra is a lövész-
árokrendszer peremén fut.
Útközben megfigyelhetjük
a zártabb gyepekre
jellemző lappangó sás*

*„boszorkánygyűrűit”, ha szerencsénk
van, találkozhatunk sisakos sáskával.
Ez utóbbi faj a Duna-Tisza közti
homokhát bennszülött ízeltlábúja,
csak néhány populációja „költözött fel”
középhegységi élőhelyre.*

5. állomás: Záródó gyeptípusok

Ágas homokliliom
(*Anthericum ramosum*)

A *szukcesszió* következő lépésében a növényzettel borított és szabad szikla-, illetve törmelék felszínek aránya megváltozik, a gyeptípusok záródnak. *Zárt gyeptípusokról* akkor beszélünk, ha a növényzettel borított rész meghaladja a felszín 70-80%-át. A záródás során a környezet kismértékű eltérései (talajvastagság, talaj tápanyagtartalom, talaj vízmegtartó képesség, mikroklíma, stb.) miatt nagyon hasonló fajkészletű, néhány fajban és az egyes fajok mennyiségi arányaiban (*dominanciaviszonyokban*) azonban eltéréseket mutató gyeptípusok és azok átmenetei alakulnak ki. Itt két típus állományát és azok átmeneteit figyelhetjük meg. Az északi kitettséggű lejtőn *zárt sziklagyep* nő. Állományalkotó fűje a **magyar rozsnok**. Mellette jellemző a **lappangó sás** előfordulása. Az itteni állományban tömeges az **ágas homokliliom**. Néhol kimagaslanak a gyepből a **hangyabogánccs** lilásvörös virágfejei. A nyárutó szép virága a **kereklevelű harangvirág**. Helyenként nagy foltokat alkot a **kardos peremizs**, a **homoki pimpó**, de találkozhatunk a *nyílt sziklagyep*ek fajaival is. A másik típus az általában déli kitettséggű, *szubmediterrán* klímájú (nyári szárazság, májusi és október-novemberi csapadékmaximum) dolomit-lejtőkön jellemző, de a Tétényi-fennsík sokszor plató helyzetben (síkon), sőt néha kicsit északi kitettségen is megjelenő *sziklafüves lejtősztyep*. Itt jellemző állományalkotó az **élesmosófű** és a **lappangó sás**. A gyep virágai a **közönséges napvirág**, a **szilkés gurgolya**, az **aranyfürt**, a **budai imola**, a **tavaszi hérics** és a **selymes dárdahere**. A két típus „tisztá” állományfoltjai mellett igen sok nehezen behatárolható, átmeneti jellegű mutató gyepfolttal is találkozhatunk. Együttes mozaikjainak előfordulása jellemző a fennsíkra.

Utunk balra fordulva, a régi katonai raktárépületek kerítése mellett

vezet tovább. Útközben megfigyelhetjük a nyílt és zárt gyepfoltokat, az újabb fajjal, a veresgyűrű sommal gazdagodott cserjések mozaikját.

6. állomás: Hullámozó fűtenger

A kis dombgerinc tetején áthaladva a fennsíkon folyton fújó szélben hullámozó „fűtenger” képe tárul elénk. A látvány igazán májusban csodálatos, amikor a tömegesen előforduló **csinos árvalányhaj** toklászainak megnyúlt, tollas szálkái ezüstösre festik a gyepletet.

Csinos árvalányhaj (*Stipa pulcherrima*) és
Közönséges legyezőfű (*Filipendula vulgaris*)

Pusztai meténg (*Vinca herbacea*)

Az eddig említett gyeptípusokkal ellentétben, ahol a viszonylag alacsony növésű, 10-20 cm magas állományból emelkednek ki a **magyar rozsnok** 80 cm–1 m magas, illetve az **élesmosófű** méternél magasabb csomói, vagy néhány virág méter magas szárvégen levő virágzatai, itt egy, a kettő közötti magasságot, 40-50 cm-t elérő, egyöntetű, zárt gyeplet figyelhetünk meg.

A **mészke lejtősztyeprétek** megjelenésükben egységesebb képet adnak, csak közelebbi vizsgálódás mutatja meg, hogy itt is inkább gyeptípusok van számos átmenettel, mint egy társulás „tisztá” állománya, a közös az, hogy az árvalányhaj az állományalkotó.

A fűvek közül a virágok sem nagyon emelkednek ki. Májusban a fűvek tövei között kigyózik kékes propellerre emlékeztető virágjaival a **pusztai meténg**. Alig

emelkednek ki a gyepszintből a **közönséges legyezőfű** fehér virágzatai. Mint a nyulak fülei állnak a nagy foltokban növe **selymes peremisz** szőrös levei. Sárga virágjukat már nyáron hozzák. Tavasszal a **hegyi len** kék, míg nyár végén az **árlevelű len** fehéres vagy halványrózsaszín virágai színezik a gyepet.

Csak halk surranó nesz jelzi a **fürge gyíkok** vagy nagyobb termetű rokonait, a **zöld gyíkok** mozgását a gyeppen. Szinte nem is látjuk őket, külön szerencse, ha egy, a gyeptől kiemelkedő cserje ágán megfigyelhetjük napozó egyedeiket.

Májusban gyakran láthatók fű között mozgó röpképtelen **gyalogcincérek**, lárváik a pázsitfűvek gyökerével táplálkoznak. Velük egy időben kelnek ki, de csak nyár végére, teljes kifejlettségük elérésekor válnak szembetűnővé a gyepek félelmetes ragadozói, az **ájtatosmanók** vagy másikként **imádkozósáskák**. Félelmetes fogólabáikkal villámgyorsan kapják el áldozatukat.

Kétsávós gyalogcincér
(*Dorcadion pedestre*)

Utunkat folytatva egy sűrű galagonyához érünk, itt balra fordulva, annak mentén haladunk tovább.

7. állomás: Régi levendulás

Sétautunkat folytatva ismét az emberi beavatkozás nyomait fedezhetjük fel. A szubmediterrán klímájú, sekély, köves, laza talajú termőhelyek hasznosításának egyik formája volt korábban a mediterrán eredetű haszonnövények termesztése. Így került a Tétényi-fennsíkra a **levendula**, amely eredetileg a Földközi-tenger környékén honos. Nálunk már a korai középkorban, sőt talán a római időkben gyógy- és fűszernövényként ültették, magyar neve

Levendula (*Lavandula angustifolia*)

is a latin elnevezésből ered. Fontos illóolajtermő növényünk, melynek díszhatása sem megveendő. A levendulából kinyert illóolajat szívesen használják gyógyhatású (*fito- illetve aromaterápiás*) készítményekben (krémekben, bedörzsölőszerekben), elsősorban reumás fájdalmak enyhítésére. Kedvező bőrápoló tulajdonságai (fertőtlenítő, gyulladáscsökkentő)

miatt gyakori alkotórésze a különféle kozmetikai készítményeknek is. A növény felhasználható helyiségek, szekrények (molyűző!), fürdők illatosítására. Teája idegnyugtató, görcsoldó és étvágyjavító hatású. Az illatos, dúsan elágazó félcserje alig félméternyi örökzöld párnát alkot. Szálas levelei szürkén molyhosak, kék virágai június-júliusban nyílnak. A növény feltétlen napos fekvést kíván, így a fölötte kialakuló cserjés ill. a betelepített fák lassan kiszorítják az egykori levendulás állományait. Ugyanakkor néhány tövét a telepítésén kívül, a gyeppen is megfigyeljük már!

Az út az állomás mellett, az erdő sarkán balra fordul, majd a telepített fenyves mellett halad hosszan. Útközben figyeljük meg a zárt fenyves fényviszonyait, az aljnövényzet viszonylagos fajszegénységét!

8. állomás: Fenyves

Elhagyva a védett terület központi részét, a Balatoni (7-es) utat szegélyező *telepített fenyveshez* érünk. Az elmúlt évszázad egyik hibás fásítási elképzelésének, a *tájidegen* fenyvesek telepítésének számos sziklagyepsztyep együttesünk esett áldozatul úgy, hogy a várt erdészeti haszon sem valósult meg. A mediterrán származású **feketefenyő** ültevények alatt előbb-utóbb az eredeti növénytakaró minden faja kipusztul. Helyenként szerencsére vegyes telepítés történt és a fenyők mellett a *karsztbokorerdők* fajait is ültették: **virágos kőrist**, **cserszömörécét**. Az ilyen helyeken esély van a *tájidegen* fajok eltávolítása után a természetes erdőfoltok kialakítására. Noha a fenyvesek telepítése kifejezetten káros a gyepek szempontjából, az erdő itt mégis komoly *védelmi szerepet* tölt be: megszűri a főútvonal káros hatásait, ezáltal védi a belső területek értékes maradványgyepeit. Az **ezüstoffát** szintén az 1970-es évek elején telepítették, útszéli fásítás céljából. Ma már a faj főleg a madarak által széthordott lisztes, olajos magvaival terjed, de sarjtelepeket (*polikormont*) is képezhet. Az ezüstoffa kisebb-nagyobb mennyiségben az egész fennsíkon jelen van (jelentős állományát a 2-3. állomások között figyelhattuk meg). A szeméthalmok környékén megjelenő **bálványfa** jelenleg még csak kisebb gócszerű foltokban „fertőz”.

A természetvédelmi kezelés kiemelt feladata a fenti *inváziós* fajok (szép magyarítással: „özönnövények”) visszaszorítása. Ez azért fontos, mert e fajok *agresszív* terjedésük során teljesen átalakítják a természetes élőlényközösségek fajkészletét és szerkezetét. A védekezés nem könnyű, általában elmondható, hogy minden faj ellen külön védekezési módokat kell alkalmazni. Ezekon kívül még számos *inváziós* faj jelenlétét figyelhetjük meg (pl. **kanadai aranyvessző**, **akác**, amerikai eredetű **őszirózsák**, **parlagfű**, **japánkeserűfű**), ezek elterjedése azonban szerencsére (még) nem jelentős!

Az út a telepített fenyves mellett halad hosszan, majd a 3. állomás közelében visszatér az eredeti nyomvonalhoz. Innen a visszaút már ismerős a Szoborparkig. Útközben megfigyelhetjük a természetvédelmi szempontból kedvezőtlen folyamatot: a fenyő a természetes gyepeken magról lassan terjed.

Egyéb ajánlott és a füzet elkészítéséhez felhasznált fontosabb irodalmak

- BORHIDI A. – SÁNTA A. (szerk.) (1999): Vörös könyv Magyarország növény-társulásairól I-II. *TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó, Budapest*
- GARBÓCI L. – KANYÓ F. – SZÁRAY M. (szerk.) (2001): Budafok-Tétény Millenniumi album. *Budapest XXII. ker. Önkormányzata*
- GERGELY A. – KECSKÉS F. – MERKL O. (2000): Szubmediterrán sziget – a Tétényi-fennsík. *TermészetBÚVÁR 55. évf./ 6. szám: pp.: 20-22*
- JOÓ E. – TÓTH G. – TÓTH S. (szerk.) (1970): Tétény-Promontor Budapest XXII. kerületének története. *Budapest Főváros XXII. kerületi Tanács VB, Budapest*
- KUN A. (1998): Sziklai növénytársulások az Érd-Tétényi-fennsíkon. *Kitaibelia 3: pp.: 65-70*
- SIMON T. (szerk.) (1994): Természeti kincsek Dél-Budán. A Tétényi-fennsík és a Háros-sziget növény- és állatvilága, természetvédelme. *Cserépfalvi Kiadó – Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület*
- SOMOSY Z. (szerk.) (1998): A Tétényi-fennsík. *Budatétényi Polgári Kör*
- VICTOR A. (szerk.) (1998): Természetfűrkészet a Tétényi-fennsíkon. *Munkafüzet és Tanári útmutató. ÖKOSANSZ Alapítvány, Budapest*

Írták és szerkesztették:

Gergely Attila

Budapesti Corvinus Egyetem,
Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tsz.

Kecskés Ferenc

Budai Középiskola, Budapest

A fotókat készítették:

Bankovics Attila, Gergely Attila,

Horváth Győző, Juhász Péter,

Kecskés Ferenc, Korda Márton

A tanösvény építését

és a kiadvány megjelenését támogatták:

Fővárosi Önkormányzat Civil Alapja
Környezetvédelmi és Vízügyi Célleírányzat
Fitoland Kft.

A tanösvény építésében részt vettek:

Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület,
Budatétényi Polgári Kör
és a Fitoland Kft. önkéntesei

Nyomdai előkészítés, grafikai tervezés:

AbiPrint Bt.

Nyomdai munkálatok:

Globe Print Kft.

Felelős vezető: Csongrádi László

Készült: 2005-ben, 2000 példányban

Kiadja a Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület

✉ 1223 Budapest, Kistétény u. 13/B

www.zoldjovo.hu

Felelős kiadó: *Dr. Mészáros Péter* elnök

